

Необхідно враховувати розмір долі інформації, яка спрямована теле- та радіожурналістами до великих груп людей. Слід не забувати й про рамки інформації, яка корисні для розгляду будь-якого питання з різних сторін. Для теле- та радіожурналістів важливо пам'ятати, що аудиторію переконують не аргументи, а тон та темперамент, манери висловлювання, тобто сама людина. А також, щоб їх мова була короткою, але містила багато в декількох словах. Отже, на плечі професійних комунікаторів лягає відповідальність за сформовану громадську думку, становлення якої відбувається через ЗМІ. Як відомо поданий сигнал дуже часто деформується і, відповідно, буде сприйматися по-іншому. Тому журналістам, особливо в TV- і на радіо, необхідно знати і використовувати методи НЛП задля успішного спілкування, а отже згоди слухача з мовцем.

СТУПІНЬ СВДОМОГО Й НЕСВДОМОГО АВТОРСТВА В ЖУРНАЛІСТИЦІ

Доп. – Бурлаку Н., ЖТ-52
Наук. кер. – ст. викл. Чубур В.В.

Досліджуються аспекти проблеми свідомого й несвідомого авторства в журналістиці.

Ключові слова: свідоме й несвідоме авторство, відчуження твору від автора, стереотипізація мислення, журналістський текст.

Будь-яка професійна діяльність має свій прообраз і моделює реальні процеси життєдіяльності. Те, що у звичайних, побутових ситуаціях людина робить автоматично, майже несвідомо, вона добре усвідомлює у виробничій ситуації. Психологічною основою формування фахівця є обов'язкове усвідомлення ним своєї активності в повсякденні, контроль за нею. Свідомо керованою активністю для працівника ЗМІ є мовлення. Як першорядний розповсюджувач інформації, він повинен мати здатність до контролю за процесом власного

мовлення при створенні текстів. Як письмових, так і усних (TV, радіо).

Перехід від несвідомого до свідомого авторства можливий за двох умов: завдяки усвідомленню мовця себе автором та відчуженню тексту від автора.

Усвідомлення себе автором пов'язаний, перш за все, із відстороненням, відокремленням, дистанціюванням мовця від свого „я”, тобто з появою між свідомістю й підсвідомістю суб'єктно-об'єктних відносин. Це психофізіологічне явище в науці означене терміном „рефлексія”. Перехід до її появи – ціла епоха в історії як усього людства, так і окремої особистості, котра ще в зародку повторює весь шлях еволюції людини як природної істоти. Поява ж можливості відчуження тексту від автора пов'язана з переходом людства від дописемності до періоду писемності (а згодом і друкарства), який відбувся у досить короткий історичний період.

Неспівпадіння цих термінів у долі окремої людини і є головною причиною несвідомого авторства. Крім того, систематизація всього пізнаного людиною „фіксується” у так званих стабілізованих одиницях, стереотипах (шаблонах). Часто стереотипна мовна форма у свідомості людини довговічніша за зміст думки, яку вона представляє, репрезентує. Виникає „відрив” слова від думки, а тому суб'єкт висловлювання не завжди дорівнює поняттю **автор**, що не так уже й рідко зустрічається в журналістиці.

Проблему свідомого й несвідомого авторства розглядали, досліджували у своїх працях Зігмунд Фрейд, Карл Юнг, Клод Леві-Стросс, Мішель Фуко, Ролан Барт, Джон Фаулз та ін. В Україні – Олександр Потебня, Іван Франко, Володимир Роменець, журналістикознавці М. Феллер, Володимир Різун, Анатолій Капелюшний та ін.